

Fra: www.Rejserihistorien.dk

Grundfør vandmølle

Ved regulering af Lilleåen i 1990 stødte man på flere træpæle fra en gammel vandmølle.

Moesgård museums arkæologer foretog en udgravning på stedet.

Der blev fundet rester af en gammel vandmølle på en holm på den østlige side af Lilleåen, altså modsat den nyere Grundfør Mølle.

Vest for resterne af møllebygningen fandtes en møllerende, hvori møllehjulet har drejet rundt. Det fortæller at det har været en mølle med et lodret møllehjul.

Datering

Af træet blev der udtaget prøver til dendrokronologisk datering. Også kaldet årringsdatering.

Ved denne form for datering, ser man på træets vækstperioder og sammenligner med andre kendte dateringer.

Ud fra dette er den udgravede møllebygning dateret til omkring år 1700, men den har formodentlig afløst endnu ældre møllebygninger på stedet, da de skriftlige kilder rækker tilbage til år 1257.

Skriftlige kilder

Grundfør mølle nævnes første gang kilderne i 1257. I 1260 købes møllen af en Ærkedegn Löge.

I 1500-tallet benævnes møllen som værende med underfaldshjul, hvor møllehjulet drejes rundt af en vandløb der løber under hjulet.

I 1600-tallet ejes og beboes møllen af forskellige, for i 1717 at blive solgt af Grev Frijs af Frijsenborg til en Hans Rosborg fra Norringgård for 1000rdl (rigsdaler).

I 1756 berettes om "en hastig og umaadelig bortskyllende strøm i Tøebrudsveirlig", der havde ruineret mølleværket.

I løbet af 1800-tallet var der forskellige ejere og forpagtere. Et mejeri blev i 1895 grundlagt ved møllen.

I 1912 blev der opført en ny møllebygning med to "Mahler" turbiner.

I 1950 blev møllen nedlagt og er idag i privat eje af et firma efter flere brande og genopbygninger.